

בש"פ 2536/21 - תאופיק עליאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2536/21

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: תאופיק עליאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-
מ"ת 18162-12-20 מיום 8.4.2021 שניתנה על ידי
השופט אלכסנדר רון

תאריך הישיבה: ז' באייר התשפ"א (19.4.2021)

בשם העורר: עו"ד חאלד זועבי

בשם המשיבה: עו"ד יובל קידר

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' רון) במ"ת 18162-12-20 מיום 8.4.2021, אשר קיבל באופן חלקי את בקשת העורר לעיון חוזר בתנאי מעצר הבית אליו שוחרר.

רקע והליכים

2. כתב האישום (מיום 8.12.2020) מייחס לעורר עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 + 335 וסעיפים 380 + 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בהתאמה.

על-פי כתב האישום, בין משפחת פארג' למשפחת העורר פרץ סכסוך בעקבות גירושי בן למשפחת פארג' מבת משפחתו של העורר, אשר הניסיונות לסיימו בפשרה לא נשאו פרי. על רקע זה התרחשו שני האירועים האלימים המתוארים בכתב האישום, שבמאחר מהם נטל העורר חלק יחד עם שני נאשמים נוספים ואחרים שזהותם אינה ידועה: ביום 20.11.2020, בשעה 00:30 לערך, חבטו האחרונים בשניים מבני משפחת פארג' באמצעות אלות עת נתקלו בהם במהלך נסיעה מאום טובה לבית צפאפא. כתוצאה מכך, אחד מאלה שהוכו נחבל בכתפו ובאמתו, ולשני נגרם שבר באחת מחוליות הגב וכן חבלות וחתכים בראשו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נתבקש מעצר העורר (ושני הנאשמים הנוספים) עד תום ההליכים בעילת מסוכנות, בשל ראיות לכאורה לביצוע עבירות אלימות חמורות תוך שימוש בנשק קר (סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים), ללא כל התגרות מוקדמת מצד הקורבנות ורק בשל השתייכותם למשפחת פארג'.

4. בהחלטה מיום 14.12.2020 הורה בית המשפט המחוזי על שחרורו של העורר למעצר בית מלא בתנאים ובפיקוח אנושי, וכן על הכנת תסקיר מעצר בעניינו. בהמשך לכך הגיש העורר שתי בקשות לעיון חוזר בתנאי חלופת מעצרו, על-יסוד היותו אימאם המסגד בשכונת מגוריו - ובקשותיו אלה התקבלו באופן חלקי: בהחלטה מיום 21.1.2021 הותרה יציאתו בלוויית אחד המפקחים לתפילת יום השישי (במקום לכל התפילות בכל יום); ובהחלטה מיום 8.4.2021 הותרה בנוסף יציאתו לתפילות צהריים וערב במהלך חודש הרמדאן (במקום לכל התפילות).

5. הערר שלפני מופנה כלפי ההחלטה האחרונה. לטענת העורר, קבלתה החלקית של הבקשה פוגעת באופן בלתי-מידתי בזכויות היסוד שלו לפרנסה ולקיום פולחן דתי, וכי יציאתו בלוויית מפקח לכל התפילות לא תפגע בתכלית מעצרו ולא תגביר את מסוכנותו - בפרט לנוכח גילו המבוגר ועברו הנקי, ובהתחשב בכך שהמסגד סמוך לפתח ביתו ואינו משמש את בני משפחת פארג', המתגוררים בשכונה אחרת. כן הודגש כי ארבע מחמש התפילות היומיות אורכות כרבע שעה בלבד, ורק החמישית אורכת בין שעתיים לשלוש שעות.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בערר ושמעתי את טענות באי-כוח הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

7. אקדים ואציין כי בקשתו הראשונה של העורר לעיון חוזר הוגשה ונידונה בחלוף חמישה שבועות בלבד מההחלטה לשחררו למעצר בית, ובחלוף שבועיים בלבד מהגשת תסקיר המעצר בעניינו. בהתאם, בית המשפט המחוזי ציין בהחלטתו כי "כל שינוי בנסיבות לא יכל להירשם בתקופה כה קצרה", וכי "קשה להלום בקשה חדשה לצאת לעבודה כשטרם יבשה הדיו על החלטה קודמת שלא איפשרה את הדבר", בפרט כאשר "התסקיר משקף הסתייגות לא מבוטלת מכל הקשור במבקש".

עם זאת, בית המשפט קיבל בקשה זו בחלקה - ככל שהיא נוגעת "לתפילת יום השישי החשובה של השבוע במסגדו" - והדגיש כי הדבר נעשה "באופן קיצוני לפנים משורת הדין", כי "קשה להלום כל עיון חוזר מעבר לכך", וכי

יתקשה "לשקול בקשות נוספות לעיון חוזר, בוודאי בפרקי זמן כה קצרים".

8. אף על פי כן, חודשיים לאחר מכן כבר הגיש העורר בקשה נוספת לעיון חוזר, אשר אף היא התקבלה כאמור בחלקה - וזאת חרף ההסתייגויות שהובעו ביחס לבקשתו הקודמת, ולמרות שבקשתו הנוספת לא מקיימת את הדרישה לחלוף "זמן ניכר מעת מתן החלטה" (סעיף 52(א) לחוק המעצרים), כפי שפורשה בפסיקתו של בית משפט זה (ראו, למשל, בש"פ 9052/20 מדינה נ' מדינת ישראל (4.1.2021)). מטעם זה בלבד, רשאי היה בית המשפט לדחות על הסף את בקשתו הנוספת של העורר - וברי כי בנסיבות אלה לא נפל פגם בקבלתה החלקית.

יודגש כי במקום אחר עמדתי על השימוש הנכון בזכות הדיונית המוקנית לנאשם להגיש בקשות לעיון חוזר - והדברים נכוחים אף למקרה דנן:

אמנם הגשת בקשות לשינוי תנאי השחרור ממעצר היא זכות דיונית של הנאשם, אך משדיון מעמיק בבקשותיו מצריך הקדשת זמן ומשאבים מצד הרשויות בהן בתי המשפט, רשויות התביעה ושירות המבחן - ראוי שייעשה בזכות זו שימוש סביר ומידתי" (בש"פ 1523/18 מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2018)).

9. לגופם של דברים, בקשת העורר אינה מגלה כל עובדה חדשה - שכן תפקידו במסגד ומועדי חודש הרמדאן היו ידועים כבר בעת ההחלטה על שחרורו לחלופת מעצר - ואינה מצביעה על שינוי נסיבות שיש בו "כדי לשנות את נקודת האיזון הראויה בין עניינו של הנאשם בהגשמת חירותו האישית כפרט לבין האינטרס הציבורי בהגנה על בטחון הציבור והבטחת תקינות ההליך השיפוטי" (בש"פ 2/06 זילברפלג נ' מדינת ישראל (7.2.2006)); בענייננו, כפי שטענה המשיבה בבית המשפט המחוזי, המשפחות עדיין מסוכסכות באופן שיוצר סיכון מובנה לאלימות בעצם יציאת העורר למרחב הציבורי, ובני משפחת פארג' טרם העידו בהליך העיקרי ואינם צפויים להעיד בקרוב.

10. לבסוף, הבקשה לעיון חוזר אותה הגיש העורר לבית המשפט המחוזי מעוררת גם קשיים עקרוניים, שלאורם ספק בעיניי אם העורר עשה שימוש סביר ומידתי בזכותו הדיונית - אשר די בהם להביא לדחייתה.

ראשית, מדובר בבקשה חריגה בהיקפה, אשר קבלתה במלואה משמעה ביטול מעצר הבית של העורר למשך כל חודש הרמדאן - ובמובן זה נראה כי הליך העיון חוזר משמש בענייננו, ובניגוד לייעודו, כ- "מסלול עוקף לערעור מחודש על החלטת המעצר" (בש"פ 1697/18 ג'ובראן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (6.3.2018)); בהקשר זה יודגש גם, כי קרבת המסגד לביתו של העורר גורעת מאופייה המהותי של ההקלה המבוקשת, בכך שהיא מסירה את ההגבלה על חופשה הנועה לשלולדל"תאמותיו של ביתו (עניין מדינה לעיל, בפסקה 5).

שנית, בהינתן ששני הנאשמים הנוספים נתונים במעצר בפיקוח אלקטרוני, ורק באחרונה אושרו להם שני "חלונות התאוררות" שבועיים בני שעה וחצי כל אחד (ראו החלטות מיום 4.4.2021 ומיום 18.4.2021), הרי שקבלת הבקשה, ולו בחלקה, מגדילה עוד יותר את הפער בינם לבין העורר ומחריפה בהתאם את הפגיעה בעקרון השוויון בין נאשמים שנטלו חלק זהה באודומה בביצועה עבירות המיוחסות להם (בש"פ 9165/16 ניסנוב נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (13.12.2016)).

11. אשר על כן, הערר נדחה.
ניתנה היום, ז' באייר התשפ"א (19.4.2021).

ש ו פ ט
